

Eesti tuum vene koores

Äsja hääletas Riigikogu põhikooli- ja gümnaasiumiseadusesse sisse kultuurikomisjoni kompromissettepaneku, mille kohaselt alustatakse vene riigi- ja munitsipaalkoolides üleminekut eestikeelsele õppele hiljemalt 2007/2008. õppeaastal. Varem kehtestatud tähtaeg – aasta 2000 osutus ebareaalseks. Seda suuresti põhjusel, et aastanumbri paika panemisega ei kaasnenud programmi eesmärgi saavutamiseks.

Ent ka ajapikendus on leidnud nende ringkondade vastuseisu, keda rahuldab vaid täieliku riikliku venekeelse haridussüsteemi (sealhulgas kõrgkoolituse) kestmine Eestis. Samal ajal ei vaidlusta vähemalt sõnades keegi eesti keele piisava valdamise vajalikkust. Venekeelne haridussüsteem on aga juba küllalt veenvalt tõestanud oma suutmatust eesti keele õpetamisel.

Tekkinud pingete all kannatavad kõige rohkem Eesti riigile lojaalsed mitte-eestlased ja nende lapsed, kes sooviksid meie ühiskonda sulanduda ja mõistavad, et see saab toimuda just eesti keele ja hariduse vahendusel. Praegune olukord sunnib mitmeid vene perekondi oma lapsi riigikeele selgeks saamise nimel eesti lasteaedadesse ja koolidesse suunama. Nende esialgu ebapiisav eesti keele oskus pidurdab aga omakorda eesti õpilaste edasijõudmist.

Väljapääs ei ole täieliku venekeelse haridussüsteemi säilitamine, vaid mõistliku üleminekuprogrammi käivitamine. Reaalse tulemuse saavutamiseks oleks juba praegu õige aeg alustada vene koolides järk-järgult teatud õppeainete (eesti keel ja kirjandus, eesti ajalugu ja geograafia, kodanikuõpetus jms) õpetamist eesti keeles, ra-

KOOLITEE



**Andrus Jaeger,
Tartu Ülikooli
arvutuskeskuse
spetsialist**

kendades selleks vajaduse korral eesti koolide õpetajaid.

Samaaegselt tuleks vene koolide õpetajatele kehtestada realistlik tähtaeg õppetööks vajaliku eesti keele omandamiseks (näiteks 2005. aasta) ja sellest ka rangelt kinni pidada. Need, kes riigikeelt selgeks ei saa, peaksid õpetajaametist loobuma.

Mõne vene keele, kirjanduse ja kultuuriga seotud aine õpetamine võiks vene gümnaasiumides jäädagi toimuma vene keeles. Kõikides ülejäänud õppeainetes peavad aga vene koolid samm-sammult tagama eesti keele valdamise tasemel, mis võimaldab kõrgharidust omandada eesti õppekeelega kõrgkoolides. Kõrgkoolides tuleks aga juba praegu asuda tasapisi vene õppeühmi likvideerima.

Üleminekuprogrammi eesmärgiks ei oleks vene gümnaasiumide kaotamine. Vastupidi, traditsioonilised vene gümnaasiumid peaksid oma eripära hoidma. Muutuma peab ainult sisu. Edaspidi oleks vanemate ja/või õpilaste otsustada, milline haridustee valida.